

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Karel Hlaváček

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

OBSAH

OBSAH	2
EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	3
ISLAND.....	3
FYROM.....	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	4
EVROPSKÁ SLUŽBA PRO VNĚJŠÍ ČINNOST (16.-31.března).....	4
IZRAEL, PALESTINA.....	7
EVROPSKÁ RADA.....	8
ACP: REVIZE DOHODY Z COTONOU.....	8
EVROPSKÁ SLUŽBA PRO VNĚJŠÍ ČINNOST (1.-15. března).....	9
EP KE KONCEPCI SZBP	10
IRÁK: PARLAMENTNÍ VOLBY	11
DOKUMENTY SZBP EU	13

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

ISLAND

Pozadí

Island, jehož přihlášku do EU dne 24. února 2010 pozitivně posoudila Komise, stojí na své cestě k EU i nadále před těmito hlavními překážkami: **dluhy vůči Velké Británii a Nizozemsku**, způsobené pádem islandských bank, a nedostatečnou **vnitřní podporou vstupu do EU**.

Aktuálně

Dne 6. března 2010 se na Islandu konalo **referendum**, jež mělo rozhodnout o splacení dluhu vůči Velké Británii a Nizozemsku v podobě, kterou schválil islandský parlament na konci prosince 2009.¹ Islandští občané podle očekávání splacení odmítli, a to drtivou většinou: proti se jich postavilo 93,5 %, zatímco pro se vyslovilo pouze 1,8 %. Celkově se hlasování zúčastnilo 62,7 % registrovaných voličů.

Jednání mezi Islandem, Nizozemskem a Velkou Británií o splacení dluhu, která byla dva týdny před konáním referenda přerušena, aniž by bylo dosaženo dohody², byla v současné době obnovena. Zatímco britská vláda je podle vyjádření svých představitelů otevřena dalšímu jednání a prozatím nezmiňuje možnost použití nátlakových prostředků, nizozemský ministr zahraničí Maxime Verheugen prohlásil, že Nizozemsko uvažuje o tom, zda podpořit islandskou přihlášku do EU.³

Zatímco v květnu 2009 **průzkumy veřejného mínění** mezi obyvateli Islandu ukazovaly vyrovnanost zastánců a odpůrců vstupu země do EU, v listopadu 2009 již výsledky výzkumů udávaly 54 % odpůrců a 27 % zastánců.⁴ Podle průzkumů agentury Capacent z konce února 2010 nadále přetrvává převaha odpůrců vstupu do EU: je jich 56 % oproti 33,2 % zastánců.⁵ Tento vývoj lze vysvětlovat tak, že spolu s pomínutím nejdramatičtějších fází krize se stabilizuje tradičně euroskeptický postoj Islandčanů. Určitou roli zřejmě hraje i výše zmíněný spor, který může být Islandčany interpretován jako spor s členskými státy EU.

Základem **vnitřní politické podpory vstupu Islandu do EU** je středo-levicově orientovaná sociální demokracie. Ta v loňských parlamentních volbách porazila dlouho dominující konzervativce – právě to byl základní předpoklad pro islandský

---

¹ Island by podle tohoto splátkového kalendáře vydal do roku 2024, kdy by dluh byl splacen, zhruba 40 % svého současného ročního HDP.

² Viz Přehled SZBP únor 2010.

³ Viz Euobserver.com, 8. 3. 2010, [ZDE](#).

⁴ Viz Přehled SZBP červenec a listopad 2009.

⁵ Viz Euobserver.com, 1. 3. 2010, [ZDE](#).

zájem o vstup do EU.⁶ Podle současných výzkumů veřejného mínění ale preference sociálních demokratů výrazně poklesly: nyní jsou až třetí nejsilnější stranou v pořadí. Nejvyšší preference mají opět konzervativci, kteří ale vstup do EU nepodporují.⁷

FYROM

Pozadí

Od 19. prosince 2009 se pro obyvatele FYROM (společně s Černohorci a Srby) otevřela možnost bezvízového cestování v Schengenském prostoru.

Aktuálně

Velvyslanectví České republiky ve Skopje informovalo v první polovině března 2010 o problému, který v souvislosti s vízovou liberalizací vznikl: jedná se o **migrační vlnu** směřující do západní Evropy, zejména do Belgie. K 8. březnu 2010 požádalo v Belgii o azyl 409 obyvatel severních oblastí FYROM. Jedná se o skokový nárůst – za celý rok 2009 bylo podáno pouze 200 žádostí. S obdobným problémem menšího rozměru se potýká také Švýcarsko a severské země. O azyl nejvíce žádají etničtí Albánci a Romové. Nejčastějšími zdůvodněními jsou špatná sociálně-ekonomická situace a etnická diskriminace.⁸ Nárůst počtu migrantů byl zaznamenán i v Srbsku, zejména v jeho jižní části. O problému se prozatím jednalo na úrovni lokální konzulární spolupráce zemí EU (LCC).⁹

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

EVROPSKÁ SLUŽBA PRO VNĚJŠÍ ČINNOST (16.-31.března)

Popis problematiky

Dne 25. března 2010 byl zveřejněn návrh rozhodnutí Rady o založení Evropské služby pro vnější činnost (EEAS)¹⁰. EEAS bude vytvořena rozhodnutím Rady na návrh vysokého představitele po konzultaci s Evropským parlamentem (EP) a po souhlasu Komise. De facto je ale třeba i souhlasu EP, který má spolurozhodovací pravomoc ve věci financování EEAS a pravidel pro zaměstnance. Jednou

⁶ Viz Přehled SZBP duben 2009.

⁷ Viz Euobserver.com, 8. 3. 2010, [ZDE](#).

⁸ Viz TIC 181/2010-SKOPJE, 8. 3. 2010.

⁹ Viz TIC, 200/2010-SKOPJE, 12. 3. 2010.

¹⁰ Návrh rozhodnutí Rady k dispozici [ZDE](#).

z nejsložitějších otázek, kterou je třeba vyřešit, je povaha vzájemných vztahů mezi EEAS, Komisí, Radou a EP.

Struktura a fungování EEAS

Předpokládaná struktura a fungování EEAS je kromě výše zmíněného návrhu rozhodnutí Rady rozvedena v příslušném vysvětlujícím memorandu¹¹. Právním základem pro vytvoření EEAS je článek 27, odst. 3 SEU. Mělo by se jednat o funkčně autonomní orgán EU spadající pod autoritu vysokého představitele. EEAS nicméně má být nápomocna i předsedovi Komise a předsedovi Evropské rady. Existence EEAS má přinést evropské zahraniční politice soudržnost – za tím účelem má spolupracovat se stávajícími aktéry SZBP: členskými státy (Generální sekretariát Rady a diplomatické služby jednotlivých států) a Komisí.

Každodenní provoz má být zajištěn generálním tajemníkem a jeho dvěma zástupci, kteří budou jmenováni vysokým představitelem. **EEAS bude rozčleněna** na generální ředitelství, která se dále budou skládat z geografických a tematických částí. Pod rámec EEAS budou rovněž spadat delegace EU ve třetích zemích.

Právě **delegace EU** budou hrát klíčovou roli při zastupování zájmů EU ve třetích zemích a u vybraných mezinárodních organizací. Delegace se bude zakládat rozhodnutím vysokého představitele po konzultaci s Komisí a Radou, případné zrušení bude podléhat souhlasu Rady a Komise. Ačkoli delegace spadají do organizačního rámce EEAS, v některých oblastech (např. rozvojové politiky) budou delegace přijímat instrukce také od Komise. Pracovníci delegací budou spadat pod EEAS, v některých případech pod Komisi a budou se rekrutovat nejen z evropských institucí, ale také z jednotlivých členských států. Celkový počet pracovníků diplomatických služeb členských států by měl dosáhnout jedné třetiny. V rámci EEAS by měl vzniknout Konzultační výbor pro jmenování (Consultative Committee on Appointments), který bude navrhopvat jmenování vyšších úředníků EEAS a měl by dbát na geografickou a genderovou vyváženost.¹²

Jednání v institucích EU

Znění návrhu rozhodnutí Rady je přímým výsledkem kompromisu při jednání s **Komisí**. Spornou otázkou zde představuje dělba pravomocí mezi EEAS a Komisí v oblastech, které tradičně náleží do kompetence Komise, ale zároveň spadají pod rámec SZBP. V současné podobě jde u Komise zejména o pracovní oblasti tří eurokomisařů: eurokomisaře pro rozvoj (Andris Piebalgs), eurokomisaře pro mezinárodní spolupráci, humanitární pomoc a krizové reakce (Kristalina Georgieva) a eurokomisaře pro rozšíření a evropskou politiku sousedství (Štefan Füle). Z dřívějších prohlášení vysoké představitelky Catherine Ashtonové vyplývá, že EEAS přísluší vytváření strategie, zatímco eurokomisařům bude příslušet vykonávání konkrétních

---

¹¹ Memorandum k dispozici [ZDE](#).

¹² Další informace viz Europolitics 3947, 26. 3. 2010, resp. Euobserver.com, 26. 3. 2010, [ZDE](#).

projektů.¹³ Znění návrhu sice tento princip zachovává¹⁴, nicméně Komise se i na strategickém plánování bude podílet¹⁵. Strategické plánování bude rovněž podléhat rozhodnutí Komise. Ashtonová přesto výsledek jednání označila jako „dokonalé řešení synergie mezi eurokomisaři a EEAS“.¹⁶

Reakce **europoslanců** na uveřejnění návrhu vyjadřuje jednoznačnou nespokojenost. Elmar Brok (EPP), Guy Verhofstadt (ALDE), Hannes Swoboda (S&D), Rebecca Harms a Daniel Cohn-Bendit (Zelení/EFA) vydali prakticky okamžitě po zveřejnění návrhu Ashtonové **společné prohlášení**¹⁷, v němž konstatují, že „návrh je pro Evropský parlament nepřijatelný“ a „vyžaduje podstatné změny“:

- Odpovědná a koherentní SZBP musí být v rozpočtových i politických otázkách odpovědná EP. To ale návrh neřeší.
- Koherentní SZBP musí zahrnovat všechny své aspekty: dělení pravomocí mezi Komisí a EEAS zejména v oblasti rozvojových politik je „návodem k nesoudržnosti“.
- Struktura EEAS v čele s „všemocným“ generálním tajemníkem není politicky legitimní. Potřební jsou političtí zástupci, kteří mohou jednat jménem vysokého představitele.

Europoslanci ve svém prohlášení zároveň pohrozili, že návrh nebude v EP schválen.

Ve vyjednávání s **členskými státy** je jednou z nejdůležitějších otázek vyrovnanost personálního zastoupení.¹⁸ Této vyrovnanosti se nedaří dosáhnout, nespokojené jsou především nové členské země EU, které přistoupily v roce 2004 nebo později. Např. Polsku se nepodařilo dosud získat ani jedno místo vedoucího delegace EU, i když by jich dle přepočtu podle počtu obyvatel měli mít cca 8-10 (z celkových asi 140 zahraničních delegací EU). Polský europoslanec Jacek Saryusz-Wolski proto např. usiluje o prosazení systému národních kvót, pro nějž má podporu své frakce EPP, Zelených i Socialistů.¹⁹ Ashtonová chce podle vlastních slov o vyrovnanost geografickou i genderovou usilovat, naplnění tohoto úkolu je ale podle ní záležitostí delšího časového úseku.²⁰

Další předpokládaný vývoj

Aby mohlo rozhodnutí Rady vstoupit v platnost, musí Ashtonová získat souhlas EP a členských států. V příznivém případě by k tomu mohlo dojít do konce dubna 2010.

¹³ Např. vystoupení Ashtonové dne 11. 1. 2010 v EP, viz Přehled SZBP leden 2010.

¹⁴ V dokumentu se píše: „The EEAS shall in particular have responsibility for preparing the following Commission decisions on the strategic, multi-annual steps within the programming cycle“.

¹⁵ V dokumentu se píše: „All proposals for decision will be prepared through Commission procedures and submitted to the Commission for decision (...) under the direct supervision and guidance of the Commissioner“.

¹⁶ Viz Euobserver.com, 26. 3. 2010, [ZDE](#).

¹⁷ Společné prohlášení k dispozici [ZDE](#).

¹⁸ Viz také Přehled SZBP za první polovinu března 2010.

¹⁹ Viz TIC 1017/2010-Warsaw, 18. 3. 2010.

²⁰ Viz Euobserver.com, 25. 3. 2010, [ZDE](#).

Pokud by EP návrh odmítl, proces vytváření nového orgánu se pravděpodobně pozdrží nejméně do června 2010.

IZRAEL, PALESTINA

Popis problematiky

Blízkovýchodní mírový proces nadále čelí dlouhodobému patu. Nejzávažnější problémy v regionu přetrvávají: tragická humanitární situace v Izraelem blokované Gaze, pašování zbraní do Gazy a raketové útoky z Gazy na Izrael, odmítání Izraele zastavit výstavbu nových obydlí ve východním Jeruzalémě a odmítání Palestinské samosprávy za těchto podmínek zahájit vyjednávání.

Snaha **americké diplomacie** o zprostředkování nepřímých rozhovorů mezi Izraelem a Palestinskou samosprávou byla zmrazena dne 9. března 2010, kdy Izrael oznámil plán na vybudování zhruba 1 600 nových bytů ve východním Jeruzalémě. K tomuto oznámení došlo navíc v průběhu návštěvy amerického viceprezidenta Joe Bidena v regionu, což vedlo k vážné krizi ve vztazích USA-Izrael. Britský list The Guardian ji s odvoláním na izraelského velvyslance v USA označuje za nejhorší krizi za minulých 35 let.²¹

Vztahy EU a Izraele jsou založeny v rámci Evropské politiky sousedství (ENP) na asociační dohodě z roku 2000. V dubnu 2008 vydala Komise zprávu, která hodnotila pokrok států účastnících se ENP, v níž byl Izrael hodnocen vysoce kladně a která otevřela dveře možnostem prohlubování vzájemné spolupráce, konkrétně vyjednání nové asociační dohody²². Plán na posílení vztahů, který byl mimo jiné cílem českého předsednictví v první půli roku 2009, byl ale přerušen izraelskou invazí do Gazy z přelomu roku 2008/2009 a od té doby nebyl realizován.²³ Snahy o jeho prosazení jsou v současné době mařeny výše zmíněným izraelským krokem.

Jednání o Blízkém východě

Dne 19. března 2010 jednal o blízkovýchodním mírovém procesu tzv. **kvartet** (OSN, USA, EU, Rusko). Ve svém prohlášení²⁴ jednak nastiňuje současnou situaci, jednak připomíná podporu plánu, podle něhož by mělo k dohodě dojít do 24 měsíců od srpna 2009, kdy Palestinská samospráva ohlásila záměr vytvořit v této lhůtě palestinský stát.

Naladění **EU vůči Izraeli** se po mírném zhoršení, v důsledku izraelské invaze do Gazy, stalo pozitivnějším. Existovala tak naděje, že plánované zasedání Asociační rady EU-Izrael podpoří zahájení technických jednání, jejichž cílem by bylo vytvoření nové

²¹ Viz Guardian.co.uk, 15. 3. 2010, [ZDE](#).

²² Hodnotící zpráva k dispozici [ZDE](#).

²³ Více informací o vývoji vztahů EU-Izrael a blízkovýchodního konfliktu viz Přehled SZBP prosinec 2009, červen 2009, duben 2009 a leden 2009.

²⁴ Prohlášení k dispozici [ZDE](#).

asociační dohody. Krátce před jednáním v Coreperu dne 18. března 2010 ale bylo oznámeno zrušení zasedání. To je možné klást do souvislosti s izraelským úmyslem postavit ve východním Jeruzalémě nová obydlí. Většina států EU (mimo jiné např. Velká Británie, Švédsko, Finsko) se za této situace vyslovuje proti posílení vztahů s Izraelem.²⁵

Vztahy mezi EU a Izraelem nadále chladnou. Dne 24. března 2010 vydala vysoká představitelka Catherine Ashtonová prohlášení²⁶, podle něž je izraelské rozhodnutí o stavbě nových obydlí ilegální a narušuje úsilí o mír. Izraelský premiér Netanjahu zase zrušil plánovanou návštěvu Bruselu, kde měl jednat mimo jiné se stálým předsedou Evropské rady Hermanem van Rompuyem.²⁷

Další předpokládaný vývoj

Vzhledem k tomu, že Izrael navzdory tlaku USA i EU nehodlá přehodnotit svoje rozhodnutí o výstavbě ve východním Jeruzalémě, je možnost brzkého zahájení mírových rozhovorů na Blízkém východě nepravděpodobná.

EVROPSKÁ RADA

Popis problematiky

Ve dnech 25. a 26. března 2010 se konalo zasedání Evropské rady, na němž byla mimo jiné projednávána koncepce boje proti klimatickým změnám.

Výsledky zasedání

Poté, co v prosinci 2009 v Kodani selhal jednorázový pokus o sjednání globální dohody o snižování emisí pro období po roce 2012²⁸, chce EU postupovat po **jednotlivých krocích**: nestanovuje si jedno datum, k němuž by se upjala. První krok by měla přinést nadcházející zasedání UNFCCC²⁹ v Bonnu, dalším poté vrcholné setkání v mexickém Cancúnu v listopadu 2010.³⁰ Ačkoli se v závěrech Evropské rady³¹ uvádí, že zůstává odhodlána k jednáním v rámci UNFCCC, podle Euobserver se uvažuje o tom, že rozhodující jednání se mohou odehrávat v rámci jiného fóra. Britský premiér Gordon Brown v tomto směru zmínil „poněkud rozšířenou“ **G20**.³²

ACP: REVIZE DOHODY Z COTONOU

²⁵ Viz vládní materiál Mandát pro zasedání Rady pro vnější vztahy dne 22. 3. 2010.

²⁶ Prohlášení Catherine Ashtonové k dispozici [ZDE](#).

²⁷ Viz Eubusiness.com, 22. 3. 2010, [ZDE](#).

²⁸ Viz Přehled SBZP prosinec 2009.

²⁹ United Nations Framework Convention on Climate Change.

³⁰ Kalendář UNFCCC k dispozici [ZDE](#).

³¹ Závěry Evropské rady k dispozici [ZDE](#).

³² Viz Euobserver.com, [ZDE](#).

Popis problematiky

Dohoda z Cotonou³³ je smlouva, kterou EU uzavřela v roce 2000 se státy ACP (Afrika, Karibik, Pacifik, celkem 79 států). V platnost vstoupila v roce 2003. Jejím oficiálním cílem je boj proti chudobě, jejím obsahem rozvojová a obchodní spolupráce a politický dialog. Implementace smlouvy je hrazena především z Evropského rozvojového fondu (European Development Fund).³⁴ Dohoda z Cotonou byla ovšem také častým předmětem kritiky ze strany nevládních organizací.³⁵

Jednání v institucích EU

Dne 19. března 2010 byla parafována v pořadí druhá revize této smlouvy. Jejím cílem má být přizpůsobení současným výzvám jako je změna klimatu, potravinová bezpečnost, regionální integrace, zhroucené státy a efektivita pomoci.³⁶ Reakce obou stran dohody na její uzavření byly pozitivní, ačkoli nedošlo k dořešení otázek týkajících se diskriminace homosexuálů v zemích ACP a návratu ilegálních imigrantů do EU.³⁷

Další předpokládaný vývoj

Revidovanou smlouvu bude v blízké budoucnosti schvalovat Rada a Evropský parlament. Následně bude podléhat ratifikaci v členských státech EU i ACP. K oficiálnímu podepsání smlouvy by mělo dojít v červnu 2010.

EVROPSKÁ SLUŽBA PRO VNĚJŠÍ ČINNOST (1.-15. března)

Popis problematiky

Na svém prosincovém zasedání pověřila Evropská rada Vysokou představitelku Catherine Ashtonovou, aby do konce dubna prezentovala návrh na vytvoření nového orgánu EU: Evropské služby pro vnější činnost (EEAS).³⁸ V současné době proto probíhají přípravy a vyjednávání, jež by měly umožnit vytvoření EEAS podle stávajícího časového plánu.

Jednání v institucích EU

³³ Dohoda z Cotonou k nahlédnutí [ZDE](#).

³⁴ Viz webové stránky Komise, [ZDE](#).

³⁵ Skupina nevládních organizací Oxfam International např. kritizovala přístup Evropské komise, který vidí jako nekompromisní sledování strategie, která směřuje k otevření trhů zemí ACP, což jde proti duchu dohody s Cotonou ([ZDE](#)). Organizace African Voice in Europe zase kritizovala neefektivnost poskytované pomoci ([ZDE](#)).

³⁶ Viz tisková zpráva Komise, [ZDE](#).

³⁷ Viz Europolitics 3944, 23. 3. 2010.

³⁸ Viz Závěry Evropské rady z prosince 2009, [ZDE](#).

Dne 10. března 2010 vystoupila Ashtonová před **Evropským parlamentem** (EP).³⁹ EEAS bude vytvořena rozhodnutím Rady na návrh Vysokého představitele po konzultaci s Evropským parlamentem (EP) a po souhlasu Komise.⁴⁰ EP má nicméně spolurozhodovací pravomoc ve věci financování EEAS a pravidel pro zaměstnance, baronka Ashtonová proto potřebuje jeho souhlas. Potenciálně spornou otázku představuje vymezení role EP s ohledem na kontrolu rozpočtu EEAS a také snaha EP o to, aby vysoce postavení činitelé EEAS podléhali slyšením podobným jako u eurokomisařů, což Ashtonová odmítá.⁴¹ Podle Europolitics je EP Ashtonové spíše nakloněn, jeho podpora však není jistá a závisí na konečné podobě návrhu na fungování EEAS.⁴²

Na úrovni **členských států** probíhají diskuse týkající se personálního zastoupení v diplomatickém sboru. Země Visegrádské čtyřky například vyjádřily nespokojenost s předpokládanou rolí nových zemí EU. Podle dosavadních návrhů se do EEAS mělo přesunout 1657 pracovníků Komise, z nichž ale pouze 117 pocházelo z nových členských států EU.⁴³

Nejisté je zatím také **obsazení devíti nejvyšších postů**: generálního tajemníka (Secretary General), který bude organizovat každodenní fungování instituce, jeho dvou zástupců a šesti generálních ředitelů. Podle Euobserveru pocházejí hlavní kandidáti na nejvyšší post z Francie a Německa (Pierre Vimont, Pierre Sellal, Christoph Heusgen).

Další předpokládaný vývoj

První verze návrhu na fungování EEAS by měla být představena diplomatům dne 17. března 2010. V EP Ashtonová zřejmě vystoupí v první polovině dubna 2010 se snahou získat jeho definitivní podporu. V příznivém případě by pak EEAS mohla být ustavena dubnovým zasedáním Rady pro všeobecné záležitosti (GAC) ve dnech 26. a 27. dubna 2010.

EP KE KONCEPCI SZBP

Popis problematiky

Dne 10. března 2010 EP přijal dvě usnesení týkající se SZBP obecně: **usnesení o výroční zprávě SZBP za rok 2008**⁴⁴ a **usnesení o implementaci Evropské bezpečnostní strategie**⁴⁵. První zprávu vypracoval italský europoslanec Gabriele Albertini, druhou francouzský europoslanec Arnaud Danjean (oba ze skupiny EPP).

³⁹ Projev Catherine Ashtonové k dispozici [ZDE](#).

⁴⁰ Viz Přehled SZBP listopad 2009.

⁴¹ Viz Přehled SZBP leden 2010.

⁴² Viz Europolitics 3936, 11. 3. 2010.

⁴³ Viz Euobserver.com, 10. 3. 2010, [ZDE](#).

⁴⁴ Usnesení EP o SZBP k dispozici [ZDE](#).

⁴⁵ Usnesení EP o implementaci Evropské bezpečnostní strategie k dispozici [ZDE](#).

Usnesení byla přijata bez větších problémů: proti se stavěla zejména skupina GUE-NGL, která zdůrazňuje, že je třeba vést SZBP výlučně civilními, nikoli vojenskými prostředky a odmítá současnou podobu vztahu EU a NATO.⁴⁶

Obsah usnesení

Jako již tradičně je ve zprávách zřetelná snaha o **posílení role EP v oblasti SZBP**, jež je zdůvodňována větší transparentností a demokratickou legitimitou SZBP. Při spouštění nových misí SBOP by tak měly probíhat systematické konzultace, EP by měl získat pravomoci v oblasti jmenování zvláštních představitelů nebo významných funkcionářů v nově vytvářené Evropské službě pro vnější činnost (EEAS). EP se domnívá, že SZBP není v současné době dostatečně **financována**, a to zejména s ohledem na nepředvídatelné celosvětové problémy.

Rozebírán je také **dopad Lisabonské smlouvy na SZBP**. EP v souvislosti s Lisabonskou smlouvou získal nové rozpočtové pravomoci. Žádá proto lepší přístup k informacím, zejména informacím utajovaným, a domnívá se, že pro hladké čerpání rozpočtu je třeba upravit interinstitucionální dohody.

Europoslanci žádají také **institucionální změny** v rámci SZBP: v rámci Rady pro vnější vztahy (FAC) by měla být založena **Rada pro obranu**, které by předsedala Vysoká představitelka a jejímž cílem by byla harmonizace a integrace vojenských kapacit. Vytvořena by měla být **evropská jednotka civilní obrany**, která by zajišťovala účinnou reakci na vnitřní i vnější pohromy. EP podporuje vznik **operačního střediska Unie**⁴⁷ pod dohledem vysoké představitelky, které by odpovídalo za operační plánování a vedení vojenských operací. Středisko by mělo fungovat v rámci EEAS a současný systém založený na sedmi štábech by měl být zrušen. Rozpuštěno by mělo být **parlamentní shromáždění Západoevropské unie (ZEU)**, a to v souvislosti se zavedením doložky o vzájemné pomoci podle čl. 42 odst. 7 Smlouvy o EU.⁴⁸

IRÁK: PARLAMENTNÍ VOLBY

Popis problematiky

Dne 7. března 2010 se Iráku konaly parlamentní volby. Vláda, která z těchto voleb vzejde, by měla být první suverénní iráckou vládou od svržení Saddáma Husajna v roce 2003 (pokud dojde k plánovanému stažení amerických sil do konce roku 2011). Poslední parlamentní volby se v Iráku konaly v prosinci 2005 a byly poznamenány bojkotem ze strany sunnitů a násilím. Následně byla vytvořena vláda národní jednoty v čele s šiiťským premiérem Nouri al-Malikim.

⁴⁶ Viz tiskovou zprávu GUE-NGL, [ZDE](#).

⁴⁷ Se vznikem tohoto centra kromě skupiny GUE/NGL nesouhlasí také skupina ECR. Podle mluvčího ECR ve věcech bezpečnosti Geoffrey van Ordena by podobné centrum duplikovalo funkce NATO a tak vlastně vztah EU k NATO narušovalo. Viz tisková zpráva ECR, [ZDE](#).

⁴⁸ Další informace o obsahu usnesení viz tisková zpráva EP, [ZDE](#), resp. Europolitics 3937, 12. 3. 2010.

Volby v Iráku

Analýzu **předvolební politické situace v Iráku** přinesl dne 25. února 2010 think tank International Crisis Group (ICG). Několik uplynulých let přineslo uklidnění situace: snížila se míra násilí a zmírnil se politický radikalismus. Oblastní volby z ledna 2009 znamenaly ránu pro sektářské strany a byly široce akceptovány sunnity, kteří předešlé volby odmítali a stavěli se proti nim i násilím. Přípravy voleb ale ukázaly, nakolik je stabilita křehká: došlo k předvolebnímu násilí, zvýšení etnického napětí a sektářství, politické manipulaci. Nejnebezpečnějším se ale ICG jeví rozhodnutí Výboru pro odpovědnost a spravedlnost (Accountability and Justice Commission), jenž v polovině ledna 2010 svévolně diskvalifikoval přes 500 volebních kandidátů, kteří byli označeni za Baasisty^{49, 50}.

Výsledky voleb dosud nejsou k dispozici, částečné výsledky vypovídají o těsném volebním souboji mezi širokou koalicí vedenou dosavadním premiérem Nouri al-Malikiem a aliancí, jejíž hlavní tvář je ex-premiér Iyad Aláwí.⁵¹ Stále je nejasné (k 15. březnu 2010), kdy přesně budou známy předběžné výsledky voleb.⁵²

Reakce EU

Dne 7. března 2010 se k volbám v Iráku vyjádřila **Vysoká představitelka** Catherine Ashtonová. Ve svém prohlášení⁵³ pográtulovala iráckým občanům k vysoké volební účasti⁵⁴, která „znovu potvrzuje závazek iráckého lidu vůči demokratickému Iráku“.

Iráckých voleb se zúčastnila delegace **Evropského parlamentu** v čele s britským konzervativním europoslancem Struanem Stevensonem. Ten ve své tiskové zprávě píše, že „jako konečný výsledek iráckých voleb se jeví kupíci se obvinění z podvodů a volebních machinací“. Stevenson se obává, že „rozsáhlé podvody fatálně podkopaly celkové výsledky voleb a mohly by strhnout Irák zpět do spirály sektářského násilí.“⁵⁵

Mezinárodní reakce

Prohlášení Struana Stevensona jsou nicméně zpochybňována ze strany **irácké volební komise** (Independent High Electoral Commission of Iraq - IHEC) – její předseda Faraj al-Hayderi mluví o „totálním výmyslu“. Iráckou volební komisi pak podpořila i ředitelka voleb z **mise OSN UNAMI** v Iráku. Podle ní žádné rozsáhlé stížnosti týkající se volebních podvodů neexistují.⁵⁶ Oficiální prohlášení ze strany **USA** jsou dosud kladná: prezident Obama ve svém prohlášení⁵⁷ ze 7. března 2010 gratuluje

⁴⁹ Tj. příslušníci či sympatizanti s bývalou vládnoucí stranou Saddáma Husajna, Baas.

⁵⁰ Analýza ICG k dispozici [ZDE](#).

⁵¹ Pro analýzu politického spektra v Iráku viz webové stránky BBC, [ZDE](#).

⁵² Viz NYTimes.com, 15. 3. 2010, [ZDE](#).

⁵³ Prohlášení Catherine Ashtonové ze dne 7. března k dispozici [ZDE](#).

⁵⁴ Podle PressTv se volební účast pohybovala okolo 62 % z 20 milionů oprávněných voličů, [ZDE](#).

⁵⁵ Viz webové stránky Struana Stevensona, k dispozici [ZDE](#).

⁵⁶ Viz Euobserver.com, 15. 3. 2010, [ZDE](#).

⁵⁷ Prohlášení prezidenta Spojených států amerických k dispozici [ZDE](#).

iráckým občanům, vyzdvihuje vysokou volební účast a práci IHEC i UNAMI. List The New York Times shrnuje, že západní představitelé uznávají existenci sporných momentů v iráckých volbách, ale legitimitu voleb nepopírají.⁵⁸

Další předpokládaný vývoj

Stevenson se chystá oficiálně předložit svoji analýzu iráckých voleb ve středu 17. března 2010. Její obsah se přitom bude rovnat výzvě k neuznání výsledků voleb ze strany EU.⁵⁹

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

ROZŠÍŘENÍ – Přístupová jednání s Chorvatskem = Kapitola 1: Volný pohyb zboží – [7876/10](#)

Datum: 29. 3. 2010

Typ dokumentu: Návrh společného postoje EU LIMITE

Obsah dokumentu: V rámci příprav na nadcházející zasedání přístupové konference s Chorvatskem dosáhla Pracovní skupina pro rozšíření a pro země jednající o přistoupení k EU dohody o návrhu společného postoje Evropské unie ke kapitole týkající se volného pohybu zboží.

Zvláštní zpráva Účetního dvora č. 16/2009 o řízení předvstupní pomoci Turecku Evropskou komisí - závěry Rady - [7928/10](#)

Datum: 29. 3. 2010

Typ dokumentu: Návrh závěrů Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Obsahem dokumentu je ujištěn, že Rada bere náležitě na vědomí odpovědi Komise na zprávu Účetního dvora, zejména vysvětlení Komise v reakci na konkrétní poznámky Účetního dvora k nedostatkům, které byly zjištěny.

ROZŠÍŘENÍ - přístupová jednání s Chorvatskem = splnění kritérií pro zahájení jednání o kapitole 8, Politika hospodářské soutěže - [7468/10](#)

Datum: 26. 3. 2010

Typ dokumentu: Výzva pracovní skupiny pro rozšíření Coreperu LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument navrhuje otevřít s Chorvatskem jednání o příslušné kapitole *acquis communautaire*.

ROZHODNUTÍ RADY o zahájení vojenské mise Evropské unie s cílem přispět k výcviku somálských bezpečnostních sil (EUTM Somalia) - [7574/10](#)

Datum: 26. 3. 2010

Typ dokumentu: Návrh rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Dokument navrhuje schválit plán vojenské mise EU s cílem přispět k výcviku somálských bezpečnostních sil (EUTM Somalia).

⁵⁸ Viz NYTimes.com, 15. 3. 2010, [ZDE](#).

⁵⁹ Viz Eubusiness.com, 12. 3. 2010, [ZDE](#).

Výcviková mise v Somálsku – nedořešené otázky – zpráva o pokroku - [7969/10](#)

Datum: 26. 3. 2010

Typ dokumentu: Zpráva Generálního sekretariátu Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument rozebírá nedořešené otázky týkající se mise EUTM Somalia, např. otázku monitorování a reintegrace cvičených vojáků nebo financování platů.

Žádost o účast Evropského parlamentu na mezinárodní konferenci o obnově Haiti (New York, 31. března 2010) = schválení odpovědi - [7594/10](#)

Datum: 23. 3. 2010

Typ dokumentu: Návrh odpovědi na žádost Evropského parlamentu

Obsah dokumentu: Rada zve tři poslance Evropského parlamentu, aby se připojili k delegaci Evropské unie na mezinárodní konferenci o obnově Haiti.

Návrh závěrů Rady o psychosociální intervenci v případě mimořádných událostí a pohrom a o roli mechanismu civilní ochrany Unie při významných událostech - [6890/10](#)

Datum: 15. 3. 2010

Typ dokumentu: Návrh závěrů Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje návrh závěrů Rady tak, jak je navrhlo předsednictví EU a jak jsou nadále projednávány v delegacích.

Sdělení Komise - Posílený závazek pro dosažení rovnosti žen a mužů. Charta žen - Prohlášení Evropské komise u příležitosti mezinárodního dne žen roku 2010 - připomenutí 15. výročí přijetí deklarace a akční platformy na světové konferenci OSN o ženách v Pekingu a 30. výročí Úmluvy OSN o odstranění všech forem diskriminace žen - [7370/10](#)

Datum: 10. 3. 2010

Typ dokumentu: Sdělení Komise

Obsah dokumentu: Sdělení Komise se hlásí ke snaze o odstranění diskriminace žen a shrnuje zásady, podle kterých chce k dosažení tohoto cíle postupovat.

Žádost o účast Evropského parlamentu na 13. zasedání Rady OSN pro lidská práva (Ženeva 1. až 26. března 2010) = schválení odpovědi - [7127/10](#)

Datum: 8. 3. 2010

Typ dokumentu: Návrh odpovědi Pracovní skupiny pro obecné záležitosti

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje návrh znění dopisu, v němž jsou europoslanci zváni na zasedání Rady OSN.

Summit EU-Japonsko (28. dubna 2010) - [6756/10](#)

Datum: 9. 3. 2010

Typ dokumentu: Sdělení Generálního sekretariátu Rady.

Obsah dokumentu: Dokument vykresluje stav příprav summitu EU-Japonsko.

Předání utajovaných skutečností EU v rámci vojenské operace Evropské unie Atalanta Černé Hoře - [7190/10](#)

Datum: 9. 3. 2010

Typ dokumentu: Výzva Generálního sekretariátu Coreperu a Radě

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Obsah dokumentu: Návrh dohody mezi Evropskou unií a Černou Horou o účasti Černé Hory na vojenské operaci Evropské unie s cílem přispět k odvrácení, prevenci a potlačení pirátství a ozbrojených loupeží u pobřeží Somálska předpokládá sdílení některých informací – toto sdílení musí být povoleno Radou. Z důvodu je Rada vyzvána ke sdílení těchto informací.

Jednání o dohodě s Ugandou o postavení mise „EUTM Somalia“ – zmocnění k zahájení jednání - [6853/10](#)

Datum: 5. 3. 2010

Typ dokumentu: Výzva Generálního sekretariátu Coreperu a Radě LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje výzvu ke zmocnění Vysoké představitelky k jednání s Ugandou.